

II wojna światowa

Zbliżała się wojna. Wszyscy spodziewali się ataku ze strony Niemiec. Mieszkańcy Solca, zarówno polscy jak i niemieccy przygotowywali się do nadciągającego konfliktu. Niemcy potajemnie spotykali się, planując działania związane z eksterminowaniem Polaków. Polscy obywatele tworzyli organizacje, mające na celu bronić się w czasie ataków i w razie konfliktu zbrojnego internować nieprzychylnych Niemców. Niestety, wraz z wybuchem II wojny światowej, Niemcy przestali ukrywać swoje zamiary. Zanim 7 września, wojsko niemieckie wkroczyło do miasta, dochodziło do aktów dywersji skierowanych przeciwko Wojsku Polskiemu.

Po wkroczeniu wojsk niemieckich, w Solcu szybko zawiązała się organizacja Selbstschutz – której celem była eliminacja żywiołu polskiego.

Na czele Selbstschutzu stanął Karl Musolf, który przez miejscowych opisywany był jako sadysta, alkoholik i przeciwnik polskości. Siedzibą tej organizacji został budynek byłego hotelu przy ul. 23 Stycznia. Tam również przetrzymywano i torturowano więźniów, a także pod osłoną nocy wyprowadzano ich na targowisko przy dzisiejszej ul. Bohaterów Września i rozstrzeliwano. Rowy przeciwlotnicze, kopane w sierpniu 1939 roku przez polskich mieszkańców miasta, posłużyły jako miejsce ich pochówku. Łącznie, Niemcy zamordowali w okresie wojny, około 120 polskich mieszkańców Solca Kujawskiego. Kolejnym miejscem masowego mordu i palenia zwłok był las i polana pod Otorowem, gdzie ofiarami byli również mieszkańcy Bydgoszczy. Tutaj liczbę pomordowanych, świadkowie ocenili na kilkaset osób.

Zarząd Miejski, ówczesne władze i administracja zostały przejęte przez Niemców. Burmistrzem Solca Kujawskiego został August Friedrich, który zajmował ten urząd do stycznia 1945 r. Wszyscy urzędnicy byli Niemcami. Z racji masowej akcji usuwania „wszystkiego co polskie”, zamykano polskie szkoły, zakazywano w zakładach pracy i na ulicach posługiwania się językiem polskim oraz pilnowano, aby podczas wszelkich polskich świąt tłumić przejawy patriotyzmu polskich mieszkańców Solca. Nad wszystkim czuwała utworzona w Solcu żandarmeria.

Sąd Specjalny w Bydgoszczy osądził wielu mieszkańców Solca, za przeciwstawianie

się niemieckiemu reżimowi, za co trafiali oni do obozów, lub skazywani byli na śmierć. Gehenną dla wszystkich Polaków, w tym również solecczan, były przymusowe wysiedlenia, które stanowiły sposoby realizacji koncepcji narodowosocjalistycznej polityki narodowościowej w Polsce. Przymus wysiedlania dotyczył osób które udzielały się w polskich organizacjach, mogły przysłużyć się w jakiś sposób krajowi, lub wykazywały nieprzychylność w stosunku do Niemców. Do Generalnego Gubernatorstwa wysiedlano również obywateli, którzy w okresie dwudziestolecia międzywojennego przyjechali do Solca z terenów, które w czasie wojny znalazły się w granicach GG. Z Solca Kujawskiego w ramach akcji wysiedleńczej w czasie wojny wywieziono ok. 1000 Polaków. Jedną z organizacji odpowiadających za te działania była miejscowa NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeitpartei), której przewodniczącym był burmistrz August Friedrich.

Plan polityki narodowościowej Rzeszy, zakładał zniszczenie polskości i tym samym zniemczenie ludności i organizacji. Na miejsce wysiedlonych Polaków, do Solca przybywali Niemcy, którzy mieli do dyspozycji mieszkania po wysiedlonych, często wraz z kompletnym wyposażeniem. Utworzono niemiecką listę narodowościową, która była podzielona na IV grupy. Do pierwszej i drugiej należeli Niemcy, a do trzeciej i czwartej Polacy, którzy spełniali odpowiednie wymagania. Prawie wszyscy Polacy zamieszkujący Solec zapisali się na listę, jednak większość oświadczała, iż robi to w obawie przez zsyłką do obozu koncentracyjnego, oraz podkreślali, że dla nich przyjęcie III grupy jest niczym innym jak otrzymaniem obywatelstwa niemieckiego przy zachowaniu narodowości polskiej.

W związku z brakiem rąk do pracy, po zamordowaniu lub wysiedleniu większości rzemieślników, sprowadzano jeńców angielskich, radzieckich, włoskich i francuskich, którzy w trudnych warunkach ciężko pracowali w utworzonych dla nich obozach jenieckich, m.in. na terenach byłej fabryki konserw. Poza pracą w obozie, jeńcy zmuszani byli też do budowy dróg, czy pomocy przy gospodarstwach niemieckich. Izolacja robotników, głównie rosyjskich, od reszty świata miała na celu uniemożliwienie im kontaktu z innymi, oraz brak możliwości rozprzestrzeniania się „bolszewickiej zarazy”.

Zwycięstwo Armii Czerwonej pod Stalingradem, a następnie w bitwie pod Kurskiem zmieniło diametralnie sytuację na froncie wschodnim. Z każdym miesiącem, działania wojsk radzieckich oraz oddziałów Ludowego Wojska Polskiego, przybliżały moment wyzwolenia spod niemieckiej okupacji. Na początku 1945 roku Niemcy zaczęli opuszczać Solec Kujawski. Gdy front zaczął zbliżać się do Solca, Niemcy w

popłochu opuszczali domy, zabierając swój dobytek. Hitlerowski terror zakończył się dla S...

[Powrót](#)

- [Drukuj](#)
- [Pobierz PDF](#)